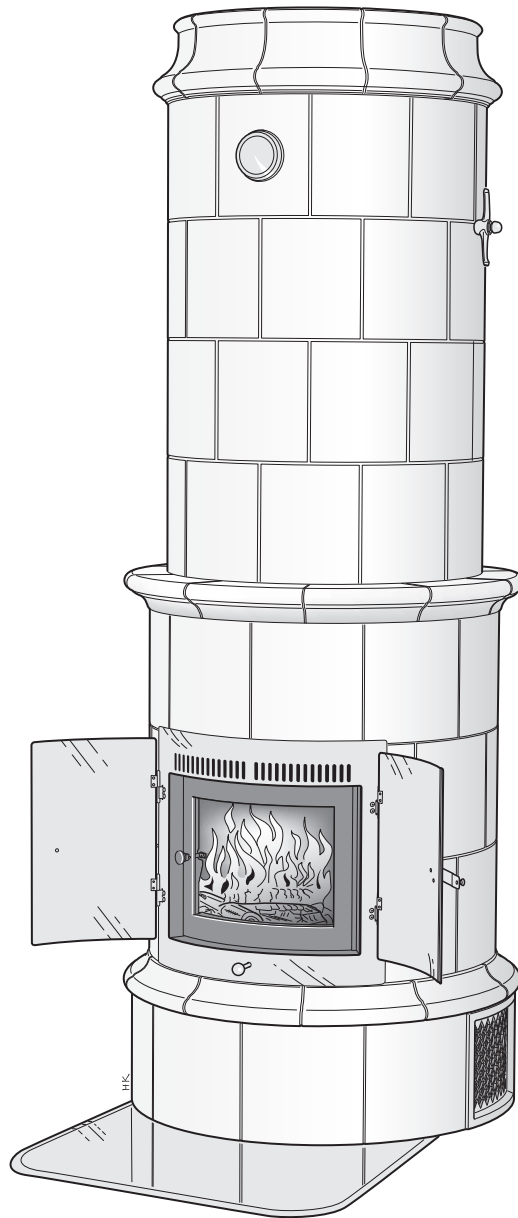
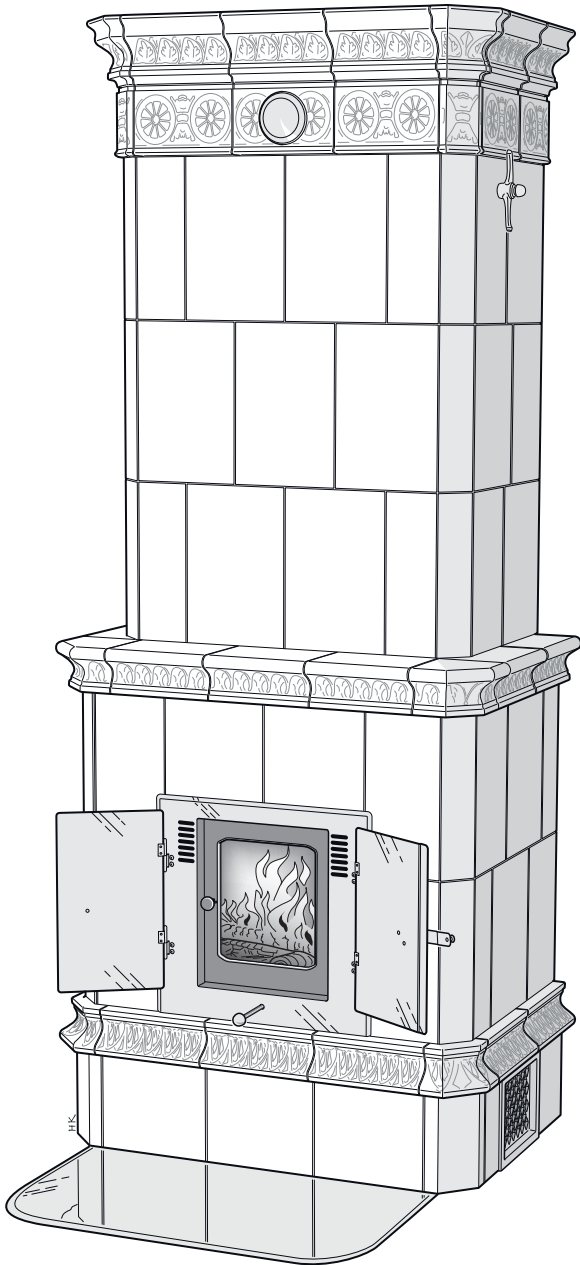

Käyttö- ja lämmitysohjeet

Rustik • Renässans • Duo (100)
Herrgård Classic • Safir Classic (200)
Allmoge • Carina • Sonya (500)

Contura

Polttoaineen valitseminen

Takassa voidaan polttaa kaikentyyppistä puuta, kuten koivua, pyökkiä, tammea, jalavaa, saarnia, havupuuta ja hedelmäpuuta. Puulajien tiheys vaihtelee. Mitä tiheämpi puulaji, sitä suurempi on sen energiasisältö. Tiheimpiä puulajeja ovat pyökki, tammi ja koivu.

Tuoreessa puussa on lähes puolet vettä. Osa vedestä on vapaana kuitujen välissä ja osa soluihin sitoutuneena. Puu on aina kuivattava niin, että vapaa vesi haihtuu. Puu on käyttövalmista, kun sen kosteus-pitoisuus on alle 20 %. Jos takassa poltetaan tätä kosteampaa puuta, suuri osa puun energiasisällöstä kuluu veden höyrystämiseen. Kosteaa puuta poltettaessa palaminenkin on huonompaa ja hormiin muodostuu noki- ja tervakerrostumia, jotka voivat pahimmassa tapauksessa aiheuttaa hormipalon. Näiden lisäksi se aiheuttaa myös luukun lasin nokeentumista ja heikentää naapureiden asumisviihtyisyyttä.

Puut tulisi kaataa ja pilkkoa talvella ja kuivattaa kesän ajan hyvin tuuletettuna katoksen alla. Älä koskaan peitä puupinoa pressulla, joka on maata vasten. Pressu toimii silloin kuin tiivis kansi ja estää puun kuivumisen.

Tuo polttopuut sisätiloihin muutama päivä ennen käyttöä, niin että puun pinnalla oleva kosteus ehtii haihtua.

Puun kosteuspitoisuus on helppo tarkastaa lämmittämällä pientä koepalaa 80-asteisessa uunissa 1 päivän ajan ennen ja jälkeen kuivauksen. Kosteuspitoisuus lasketaan sitten jakamalla haihtuneen veden paino puun kokonaispainolla.

$$\text{Kosteuspitoisuus prosentteina} = \frac{m_{\text{ennen}} - m_{\text{jälkeen}}}{m_{\text{ennen}}} \times 100$$

Varoitus!

Takassa ei saa missään tapauksessa polttaa kyllästettyä puuta, maalattua tai liimattua puuta, lastulevyä, muovia eikä värillisiä esitteitä. Yhteistä näille materiaaleille on se, että niistä vapautuu palamisen yhteydessä raskasmetalleja sekä suolahappoa muodostavia yhdisteitä, jotka ovat haitallisia ympäristölle ja takalle. Suolahappo voi myös syövyttää hormia.

Myös pilkkeiden koko on tärkeä hyvän palamisen kannalta. Polttopuun koon tulisi olla:

Sytytyspuut: Pieneksi pilkottua puuta

Pituus:	25 - 35 cm
Halkaisija:	2 - 5 cm
Määrä sytytystä kohti:	2,5 kg (noin 10 - 12 pilkettä)

Polttopuu: Pilkottu puu

Pituus:	25 - 35 cm
Halkaisija:	7 - 9 cm
Normaalimäärä:	2,0 kg (2-3 palaa lisäystä kohti)
Maksimimäärä:	3,0 kg (3-4 palaa lisäystä kohti)
	12 kg lämmityskertaa kohti (jota seuraa vähintään 9 tunnin jäähtyminen) 24 kg vuorokaudessa

Lämmitysohjeet

Oikea puumäärä on tärkeä, erityisesti sytytyksen yhteydessä.

Ensimmäisillä lämmityskerroilla tulisi siksi käyttää vaakaa, jotta näet kuinka paljon puuta menee 2,5 kiloon. Punnitse myös kuinka paljon puuta menee normaali- ja maksimimäärään.

Takkaa saa lämmittää vain luukku suljettuna. Avaa luukku aina hitaasti ja varovasti, jotta savua ei tule sisätiloihin tulipesän paineenmuutosten seurauksena.

Takan toiminta riippuu hormin vedosta. Oikean palamisilmapellin ja sytytyspellin asentojen sekä sopivan puumäärän löytämiseen tarvitaan yleensä useita lämmityskertoja.

Sytyttäminen

Tärkeää!

Jos sytytykseen käytetään liian vähän puuta tai jos puu on liian suurina pilkkeinä, palotilan lämpötila ei nouse oikeaksi. Virheellisen sytytyksen seurauksena palaminen on huonoa, nokea syntyy runsaasti, tai tuli sammuu, kun luukku suljetaan.

Jos talo on varustettu koneellisella ilmanvaihdolla, avaa takan lähellä oleva ikkuna ennen sytytystä. Jätä ikkuna auki muutamaksi minuutiksi, kunnes tuli on kunnolla syttynyt.

Jotta saadaan nopeasti hyvä hiillos, takassa pitää aina olla ohut kerros tuhkaa ja jäähtyneitä hiiliä.

1. Avaa palamisilmapelti, savukaasupelti ja sytytyspelti täysin auki.
2. Aseta palotilan keskelle sanomalehtipaperia tai sytytyspala sekän. 2,5 kg pieneksi pilkottua polttopuuta. Asettele puut ristiin.
3. Sytytä tuli. Sulje luukku raolleen, niin että luukun ja tulipesän väliin jää noin 10 mm rako.
4. Sulje luukku täysin 10-15 minuutin kuluttua, kun tuli on syttynyt kunnolla. Jos hormissa on voimakas veto, sytytyspelti suljetaan noin 1/4-osaan täysin avoimesta asennosta.
5. Sytytyspelti voidaan sulkea täysin, kun puita lisätään ensimmäisen kerran ja ne ovat kunnolla syttyneet.

Sytytyspellin sulkemisajankohta voi vaihdella. Se riippuu takan lämpötilasta edellisen lämmityskerran jäljiltä ja hormin vedosta.

Puun lisääminen

Lisää puita juuri ennen kuin liekit sammuvat.

1. Avaa luukun kahva ja anna palotilan alipaineen tasoittua muutamaman sekunnin ajan ennen kuin avaat luukun täysin.
2. Aseta palotilaan 2-3 pilkettä, joiden yhteispaino on noin 2-2,5 kg. Aseta puut niin, että niiden väliin jää rakoja. Tällä varmistetaan kunnollinen ilman sekoittuminen. Sulje sitten luukku.
3. Pidä palamisilmapeltiä täysin auki 2-3 minuutin ajan, kunnes puut ovat mustuneet ja palavat kunnolla. Voit sen jälkeen halutessasi hidastaa palamista vähentämällä palamisilman syöttöä. Palamisen säätelyn edellytykset vaihtelevat takan lämpötilasta ja hormin vedosta riippuen. Muista, että tulen pitää aina palaa vaalealla ja kirkaalla liekillä.
4. Lisää kaksi kertaa puita. Kummallakin kerralla 2-2,5 kg. Anna sitten takan luovuttaa varastoimaansa lämpöä 9-12 tunnin ajan ennen kuin lämmität sen uudelleen. Älä polta enempää kuin 12 kg puuta lämmityskertaa kohti ja anna takan jäähtyä lämmityskertojen välillä. Takassa saa polttaa enintään 24 kg puuta vuorokaudessa.
5. Kun hiillos on sammunut, palamisilmapellin ja savukaasupellin voi sulkea. Tällä vältetään lämmönhukka hormin kautta jäähtymisvaiheen aikana.

Tärkeää!

On tärkeää, että puut syttyvät nopeasti. Nopea syttyminen voidaan varmistaa avaamalla palamisilmapelti kokonaan tai jättämällä luukku hetkeksi raolleen. Kytevä palaminen aiheuttaa voimakasta savunmuodostusta ja saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa palokaasun syttymisen, mikä vahingoittaa takkaa.

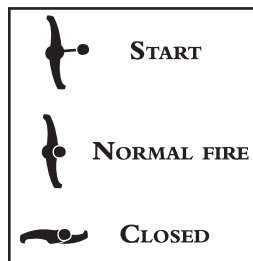
Savukaasupeltiä ei saa sulkea ennen kuin hiillos on kokonaan sammunut.

Pelti

Takkaluukun alla on palamisilmapellin kahva. Pelti on auki, kun kahva on ulkona. Palamisilmapellin pitää olla täysin auki sytytyksen aikana ja ensimmäisen lisäskerran alussa. Palamisilman syöttöä voidaan rajoittaa vasta kun takka ja hormi ovat lämmenneet. Palamisilman säätely riippuu takan lämpötilasta sekä hormin vedosta. Palamisilmapelti voidaan sulkea kokonaan, kun hiillos on täysin sammunut.

Takan yläosan sivulla on kaksi pellinsäätökahvaa. Ulos ja sisään liikkuva kahva säätää sytytyspeltiä. Sytytyspelti on auki, kun kahva on ulkona. Kierrettävä kahva säätää savukaasupeltiä. Savukaasupelti on auki, kun kahva on pystyasennossa ja kiinni, kun kahva on vaakasennossa.

Takan mukana on toimitettu tarra, jossa näytetään savukaasupellin ja sytytyspellin kolme asentoa. Tarra on pysyvästi kiinnittetty ja se kiinnitetään takan sivulle savukaasupellin lähelle kostuttamalla pinnat vedellä.

- **START.** Sytytyksen aikana sytytyspellin pitää olla ulkona ja auki. Savukaasupellin pitää olla pystyasennossa ja auki.
- **NORMAL FIRE.** Normaalin lämmityksen aikana sytytyspellin pitää olla sisällä ja kiinni. Savukaasupellin pitää olla pystyasennossa ja auki.
- **CLOSED.** Lämmityksen jälkeen sytytyspellin pitää olla sisällä ja kiinni. Savukaasupellin pitää olla vaakasennossa ja kiinni.

Yleistä

Oikein lämmitetty takka tarjoaa hyvän lämpöalouden ja miellyttävää lämpöä vuosien ajan. Takka tulisi lämmitellä säännöllisin väliajoin. Lämmityskertojen välillä takan pitää antaa jäähtyä 9-12 tunnin ajan. Suosittelemme, että takka lämmitetään kaksi kertaa vuorokaudessa, jolloin takka luovuttaa tasaisesti lämpöä pitkän ajan. Tulta ei saa pitää liian suurena. Normaali lämmityksessä sopiva määrä on 2 kg polttopuuta lisäyksertaa kohti. Suosittelemme sytytystä 2,5 puukilolla ja kolmea lisäystä eli yhteensä noin 9 kg polttopuuta lämmityskertaa kohti. Takan ulkokuori ei saa kuumentua niin kuumaksi, ettei siihen voi koskea paljain käsin itseään polttamatta. Tämä vastaa noin 65 °C lämpötilaa.

Suurin sallittu puumäärä lisäyksessä on 3 kg ja enintään 12 kg lämmityskertaa kohti. Anna takan jäähtyä vähintään 9 tunnin ajan lämmityskertojen välillä.

Suurin puumäärä päivää kohti on 24 kg. Tämä koskee lämmitystä pilkottulla koivulla tai muulla lehtipuulla, jonka kosteuspitoisuus on 18 %. Jos takkaa lämmitetään samalla määrällä havupuuta, tulisijan lämpötila nousee huomattavasti korkeammaksi. Jos suurin sallittu puumäärä ylitetään, takka ja läheiset rakennusosat saattavat ylikuumentua. Takan käyttöikä saattaa lyhentyä ja takan osat saattavat vaurioitua. Virheellinen käyttö aiheuttaa myös takuun raukeamisen.

Uuden takan lämmittäminen

Ennen takan ensimmäistä lämmityskertaa sen pitää antaa kuivua vähintään viikon ajan, niin että kiinnitysmassa ehtii kovettua. Lämmitä enintään 2 tunnin ajan ensimmäisillä kerroilla. Kun takkaa lämmitetään ensimmäistä kertaa, saattaa tuntua erityistä hajua, joka johtuu peltien öljypäälysteestä ja ylimääräisestä maalista. Haju häviää muutaman lämmityskerran jälkeen.

Takan hoito

Luukun lasi saattaa nokeentua, vaikka takkaa lämmitetään kuivalla puulla, jonka kosteuspitoisuus on 15 – 20 %. Jos lasi puhdistetaan säännöllisesti, riittää useimmiten pyyhintä kuivalla paperilla. Jos noki on ollut lasin pinnalla pidemmän aikaa, se on helpoin puhdistaa puhdistusaineella tai erityisellä noenirrotusaineella. Näitä puhdistusaineita on saatavana päivittäistavaraliikkeissä tai takkojen jälleenmyyjillä.

- Älä käytä hionta-aineita sisältäviä puhdistusaineita, sillä ne saattavat vaurioittaa lasia.
- Varmista, että hiillos on täysin sammunut, ennen kuin tyhjennät tuhkan takasta. Tuhka tulee säilyttää kannellisessa, tulenkestävässä astiassa vähintään viikon ajan ennen kuin se hävitetään.
- Puhdista kaakelit vedellä ja astianpesuaineella ja pyyhi lopuksi kuivaksi kuivalla liinalla.
- Tiivisteiden tarkastus on tärkeää palamisen kannalta, sillä kuluneet tiivisteet heikentävät palamista, kun takka ottaa liikaa paloilmata tiivisteiden raoista.
- Takan maalatut osat voidaan puhdistaa kostealla liinalla. Tarvittaessa voidaan käyttää saippuavettä. Messinkiosat pitää puhdistaa säännöllisesti kiillon säilyttämiseksi. Maalivauriot, esim. pienet naarmut voidaan korjata Contura-paikkamaalilla. Ota yhteys jälleenmyyjäsi.
- Koska takan läpi virtaa jatkuvasti suuri määrä ilmaa, kylmä huoneilmaa imetään sisään ja lämmintä ilmaa virtaa ulos, takan alla olevan ritilän taakse saattaa kertyä pölyä. Siksi takan alusta pitää puhdistaa säännöllisin väliajoin.

Tulipesän lähellä olevat osat on ehkä tarpeen joskus vaihtaa. Esimerkki tällaisesta osasta on tulipesän verhoisuus. Näiden osien käyttöikä riippuu takan käyttömäärästä ja -tavasta.

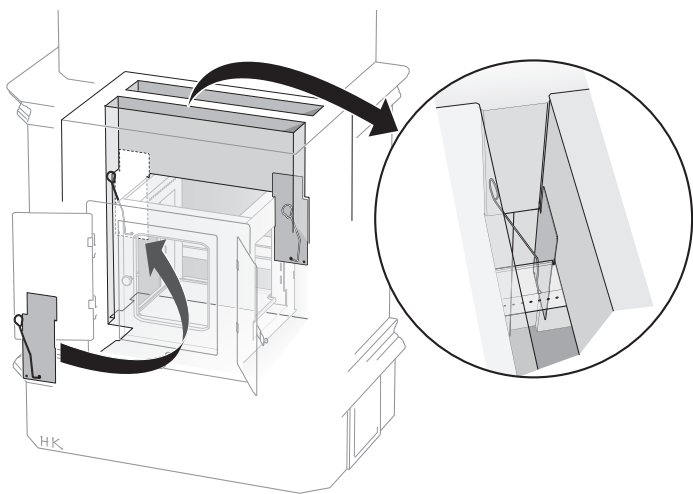
Nuohous

Takan, hormin ja hormiliitosten nuohouksen saa suorittaa vain nuohooja. Savukaasupellin ympäristön ja takaliitännän nuohousta varten sytytyspelti avataan ja nokiluukku otetaan pois. Ota alas savuhylly ja ota pois vermikuliittilevyt tulipesän sivuilta. Tulipesän molemmilla puolilla olevissa savukanavissa on ohjainlevyt, jotka ovat takkasydämen reunojen varassa. Irrota ohjainlevyt takkasydäimestä ja ota ne pois. Nyt kaikki kanavat voidaan nuohota tulipesän sisältä käsin. Noen poistamiseen takan pohjalta kannattaa käyttää noki-imuria. Osien asentaminen paikalleen on se-lostettu seuraavassa luvussa. Jos syttyy hormipalo tai sitä pelätään, palamisilmapelti ja luukku pitää sulkea. Ota tarvittaessa yhteys pelastuslaitokseen sammutusta varten. Hormipalon jälkeen hormi pitää tarkastuttaa nuohoojalla.

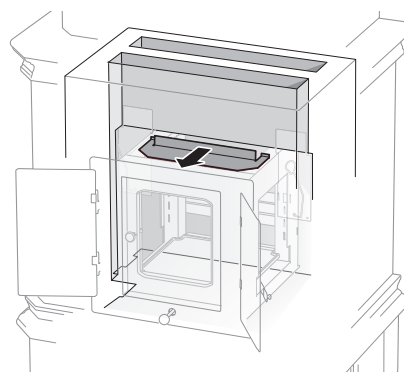
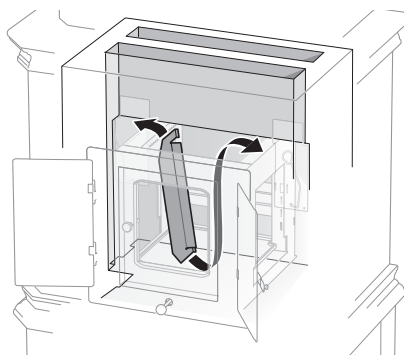
Palotilan osat Contura 100, 200

Ohjainlevyt ohjaavat savukaasut alas sivuille. Työnnä ohjainlevy etumaiseen vasempaan savukanavaan. Kallista samalla hieman levyä ja paina sitä etumaista kanavaseinää vasten niin, että jousi taipuu. Nosta ohjainlevy niin ylös, että lovi on takkasydämen sivulla olevan reiän reunan tasossa. Kallista levyä takaisin niin, että se on yhdensuuntainen etusivun kanssa ja kiinnitä se takkasydämen reunaan.

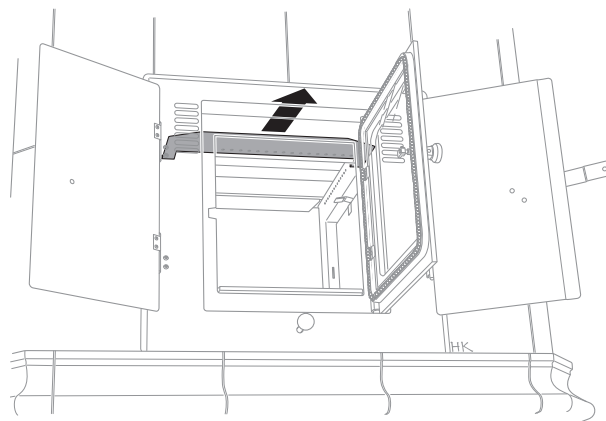
Ohjainlevyn pitää riippua takkasydämen reunasta ja olla etumaisen tai taemman kanavan väliseinää vasten. Asenna oikea ohjainlevy samalla tavoin.

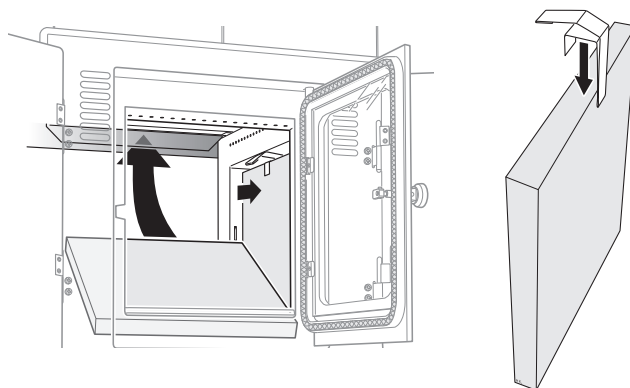
Nosta ylös taempi savuhylly ja aseta se takkasydämen päälle. Työnnä sitä taaksepäin niin, että se on taemman ja etumaisen savukanavan väliseinää vasten.

Nosta etumainen savuhylly paikalleen samalla tavoin ja työnnä se etumaista väliseinää vasten.

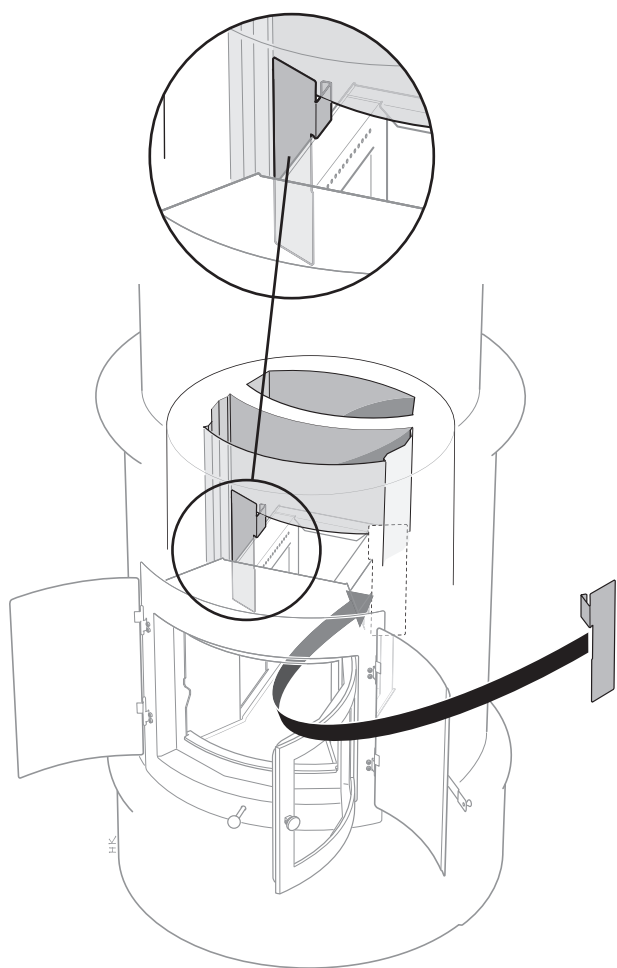
Kiinnitä pidikkeet vermikuliittilevyihin ja asenna levyt sivuille. Työnnä levyt mahdollisimman pitkälle takkasydämen etusivua vasten, niin että takareunan tuloilma-aukot eivät peity. Pujota taaempi vermikuliittilevy takareunan U-profiiliin. Aseta se sitten pystyasentoon valurautapohjalle.

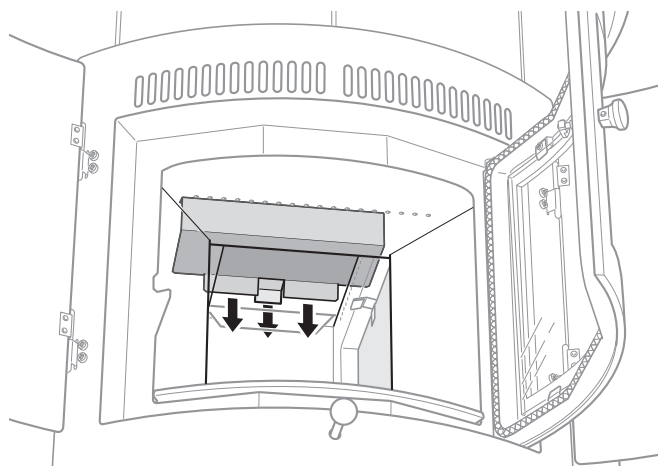
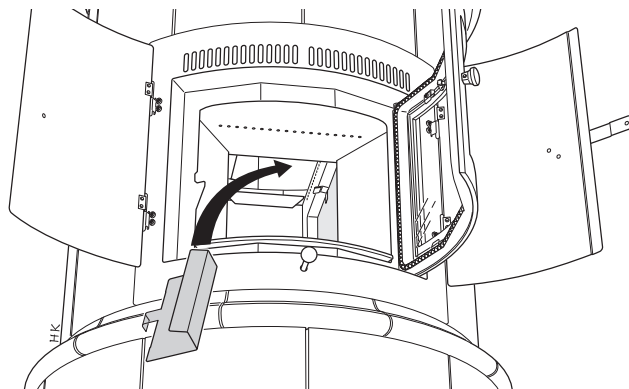
Palotilan osat Contura 500

Ohjainlevyjen tehtävä on ohjata savukaasut alas sivuille. Pujota ohjainpelti vasempaan etusivukanavaan. Kallista ohjainpeltiä samalla hieman oikealle niin, että taivutettu osa on yhdensuuntainen takkasydämen kanssa. Nosta ohjainlevyä niin paljon, että lovi on samassa tasossa takkasydämen sivulla olevan reiän kanssa. Kiinnitä se takkasydämen reunaan. Työnnä käsi ylös keskeltä ja tunnustele takkasydämen yläpuolelta, että molemmat taivutetun osan koukut ovat reunan päällä. Työnnä ohjainpeltiä taaksepäin, niin että se on kaarevaa väliseinää vasten.

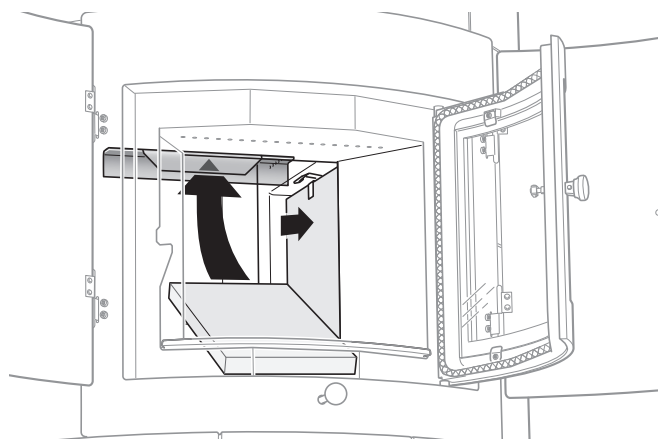
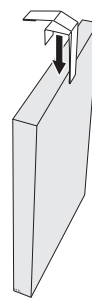
Ohjainpellin pitää riippua takkasydämen reunan varassa ja olla etumaisen ja taemman kanavan välistä seinämää vasten. Asenna oikea ohjainpelti samalla tavalla.

Nosta savuhyllly paikalleen ja aseta se takkasydämen yläsivulle. Työnnä taaksepäin takkasydämen takaseinää vasten. Jos takkasydämen yläsivun ja rungon väliseinän välissä on ahdasta, savuhylllyä voi puristaa hieman kasaan.

Kiinnitä pidikkeet vermikuliittilevyihin ja asenna levyt sivuille. Työnnä levyt mahdollisimman pitkälle takkasydämen etusivua vasten, niin että takareunan tuloilma-aukot eivät peity. Pujota taaempi vermikuliittilevy takareunan U-profiiliin. Aseta se sitten pystyasentoon valurautapohjalle.

Toimintahäiriöiden mahdollisia syitä ja korjaustoimenpiteet

Takka vetää huonosti asennuksen jälkeen.

- Varmista, että hormi on vaatimusten mukainen ts. se nousee metrin katonharjan yläpuolelle ja on vähintään 3,5 metriä pitkä.
- Varmista, ettei hormissa ole mitään, joka estää savukaasujen virtauksen ja etteivät lähellä olevat talot tai puut vaikuta ilmavirtauksiin hormin ympärillä.
- Tarkasta myös savupiipun pinta-ala (koskee jo käytössä olevaa, muurattua savupiipua). Sen on oltava 150-200 cm².

Tulta on vaikea saada syttymään ja tuli saattaa sammua hetken kuluttua.

- Tämä voi johtua siitä, että puu ei ole riittävän kuivaa. Tarkasta puun kosteus.
- Toinen syy voi olla talossa vallitseva alipaine, esim. käytettäessä liesituuletinta tai muuta koneellista ilmanvaihtoa. Avaa takan lähellä oleva ikkuna sytytyksen ajaksi. Voit myös kokeilla sytyttämällä sanomalehtipaperia takassa vedon käynnistämiseksi.
- Ulkopuolelta tuleva lisäilmakanava voi olla täysin tai osittain tukossa. Irrota letku ja yritä sytyttää tuli huoneesta otetulla palamisilmalla.
- Palamisilmapelti on kiinni.
- Syynä voi olla myös se, että takan savukanava on noen tukkima. Tämä voi olla mahdollista nuohouksen jälkeen. Tarkasta irrottamalla nokiluukku, tulipesän verhous ja savuhylly.
- Lue uudelleen lämmitysohjeet. Puuta oli ehkä liian vähän ja perushiillos jäi siksi liian pieneksi ja kylmäksi eikä sytyttänyt seuraavaa täyttöä.

Lasi nokeentuu epätavallisen paljon

Lasiin kertyy aina hieman nokea ja sitä kertyy lisää jokaisen lämmityskerran yhteydessä. Lasin nokeentuminen johtuu pääasiassa kolmesta syystä:

- Puu on kosteaa. Tämän seurauksena palaminen on huonoa ja savua syntyy runsaasti.
- Palotilan lämpötila on liian alhainen. Tästä on seurauksena epätäydellinen palaminen ja huono veto hormissa.
- Takkaa ei käytetä oikein, esim. luukkua ei pidetty sytytysasennossa noin 15 minuutin ajan.

Tarkasta puun kosteuspitoisuus. Varmista, että perushiillos on riittävän suuri ja lue vielä kerran lämmitysohjeet.

Takan ympärillä tuntuu ajoittain savun hajua.

Tätä voi esiintyä, kun tuuli puhaltaa hormiin. Ilmenee useimmiten, kun tuuli puhaltaa tietystä suunnasta. Toinen mahdollinen syy on se, että luukku on avattu silloin, kun tuli on ollut voimakas. Jos ilmenee ongelmia, joita et itse osaa poistaa, ota yhteys jälleenmyyjään tai nuohoojaan.

Toivomme, että nämä lämmitysohjeet takaavat takan nau-tinnollisen, taloudellisen ja ongelmattoman käytön.

Varoitus!

Tietyt takan pinnat kuumenevat lämmityksen aikana ja niiden koskettaminen saattaa aiheuttaa palovammoja.

Muista myös luukun lasin voimakas lämpösäteily.

Palavan materiaalin sijoittaminen ilmoitettua turvaetäisyyttä lähemmäksi saattaa aiheuttaa tulipalon.

Kytevä palaminen voi aikaansaada nopean kaasupalon sekä aine- ja henkilövahinkoja.

Contura

NIBE AB · Box 134 · SE-285 23 Markaryd · SWEDEN
www.contura.eu

Contura reserves the right to change dimensions and procedures described in these instructions at any time without special notice. The current edition can be downloaded from www.contura.eu

811129 BAV SE-EX C 100 200 500 - 2
2014-02-24